

Socialdepartementet

Eskilstuna kommuns yttrande - Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)

Eskilstuna kommun ställer sig bakom förslagen men vill lämna följande synpunkter kring specifika förslag:

Avsnitt 7 - Bidragstak

Eskilstuna kommun ställer sig bakom utredningens slutsatser men vill lyfta att det generella taket blir svårt att införa i praktiken utifrån lagar och regler.

Däremot bedöms ett bidragstak i sig inte ha några större effekter för en betydande andel biståndsmottagare i kommunen, särskilt de med mycket låg arbetsförmåga. Många i målgruppen står långt från arbetsmarknaden, och insatser för att öka deras anställningsbarhet skulle vara mycket kostsamma och med låg sannolikhet för framgång. Därför ifrågasätts takets incitamentseffekter för dessa individer med potentiell risk att resurser läggs på utredning och handläggning av individer som inte kommer kunna närma sig arbetsmarknaden.

Avsnitt 10 - Begränsning av försörjningsstödet för större hushåll

Eskilstuna kommun har inga direkta invändningar mot att ersättningen begränsas för stora barnfamiljer. Nuvarande ersättningsnivåer bedöms vara så höga att incitamenten att arbeta blir låga för stora hushåll. Samtidigt är det viktigt att konsekvenser av en sådan begränsning synliggörs ur ett barnrättsperspektiv för att säkerställa goda uppväxtvillkor för barn i större hushåll.

I anslutning till dessa begränsningar vill Eskilstuna kommun även lyfta de fortsatta riskerna för skenseparationer/skilsmässor för att kringgå reglerna där incitament bedöms öka vid en begränsning i linje med förslaget. Eskilstuna kommun anser att lagstiftaren bör ta denna risk på allvar och justerar lagförslaget därefter.

Avsnitt 14 - Ansvarsfördelning mellan staten och kommunerna för långtidsarbetslösa

Eskilstuna delar utrednings perspektiv kring vikten av med en tydlig ansvarsfördelning, effektivt informationsutbyte och samverkan på jämbördiga villkor mellan stat och kommun. Utifrån nuvarande ansvarsfördelning är otydligt med risk för dubbelarbete, risk att arbetslösa hamnar mellan statliga och kommunala stolar samt med likvärdighetsproblem då de egeninitierade kommunala insatserna skiljer sig från kommun till kommun.

Avsnitt 16 - Personer som är sjuka och saknar sjukpenninggrundande inkomst

Eskilstuna kommun delar slutsatsen om att samverkan mellan kommun och region behöver utvecklas och är enig med utredningen att det är viktigt att sjuka biståndsmottagare bör behandlas på samma sätt som andra sjuka. Det finns fördelar med ett krav på att läkarintyg om sjukperioden överstiger sju dagar men ser även att ett sådant krav i sig inte kommer att lösa problem gällande stöd och samordning som utan riskerar snarare att lägga ytterligare administration och ökade resurser på en redan ansträngd vård. Detta bör även ses tillsammans med risken för oseriösa läkarintyg samt risken för att vissa personer söker vård enbart i syfte att få ett läkarintyg utskrivet. Sammantaget bedöms övriga åtgärder i avsnittet vara viktigare att genomföra än införandet av krav på läkarintyg.

Om krav på läkarintyg införs finns ett stort behov av relevant stödmaterial och kompetenshöjande insatser för handläggare inom ekonomiskt bistånd i hur dessa ska göra bedömningar om läkarintyget visar att arbetsförmågan är nedsatt. Detta behov bedöms finnas även om inte förslaget med läkarintyg efter sju dagar införs.

Avsnitt 18 - Ekonomiskt bistånd till kostnader för hyra av bostad i andra hand

Eskilstuna kommun är positiv till införandet av kravet men efterfrågar en skärpning kring undantag och föreslår att det ska kunna göras vid synnerliga skäl. Vidare anser kommunen det är viktigt att inneboende definieras i enlighet med hyreslagstiftningen så att socialnämnden kan ifrågasätta upplägg på rättsligt grundad basis.

Eskilstuna kommun ser även möjligheter utifrån ett eventuellt tillägg om att försörjningsstöd inte lämnas till kostnad för inneboendeavtal som föregåtts av en olovlig andrahandshyrning avseende samma bostad, kopplat till bestämmelsen om kravet på en godkänd andrahandsupplåtelse.

Avsnitt 19 - Ekonomiskt bistånd till personer som vistas i Sverige utan tillstånd

Eskilstuna kommun är positiv till förslaget men anser att regeringen bör utreda vidare hur en rimlig och ändamålsenlig reglering av saken kan göras utan att det strider mot Sveriges åtaganden enligt internationella konventioner. Möjligtvis skulle ett krav som införs som huvudregel kunna förenas med ett undantag som ger regleringen förenlig med Sveriges internationella åtaganden, förutsatt att en sådan reglering inte blir överflödig.

ESKILSTUNA KOMMUN